

Samenvatting Locatieafweging extra Sluiskolk Eefde

Planstudie Verruiming Twentekanalen - capaciteitsuitbreiding Sluis Eefde

Het Twentekanaal en de Sluis Eefde worden aangepast. Rijkswaterstaat voert hier onderzoek naar uit, een zogenaamde planstudie. De aanpassing aan de Sluis wordt onderzocht in een locatieafweging. Dit is de samenvatting van het vergelijkingsonderzoek in het kader van de locatieafweging voor de sluis bij Eefde.

Wat houdt het project in?

Het Twentekanaal is een belangrijke vervoersader van en naar Lochem en Twente. Transport over water is van groot belang voor Nederland en in het bijzonder voor deze regio. Voor de economische ontwikkeling van de regio Twente is het belangrijk dat grotere schepen de havens in de regio op tijd kunnen bereiken. Sluis Eefde is de toegangspoort tot de Twentekanalen. Schepen moeten daar nu lang wachten voordat ze de sluis kunnen passeren. De wachttijd bij de sluis moet worden verkort om te voldoen aan de eisen van de landelijke Nota Mobiliteit van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

Rijkswaterstaat doet onderzoek naar het verruimen van de Twentekanalen en het verkorten van de wachttijd bij de sluis in de Planstudie Verruiming Twentekanalen - capaciteitsuitbreiding Sluis Eefde. Het onderzoek 'onderbouwing voorkeursalternatief', dat gelijktijdig met de locatieafweging is uitgevoerd, geeft aan dat de wachttijd bij Sluis Eefde alleen voldoende korter wordt als er een extra sluiskolk komt. Er zal dus een extra sluiskolk moeten worden gebouwd bij het bestaande sluiscomplex bij Eefde.

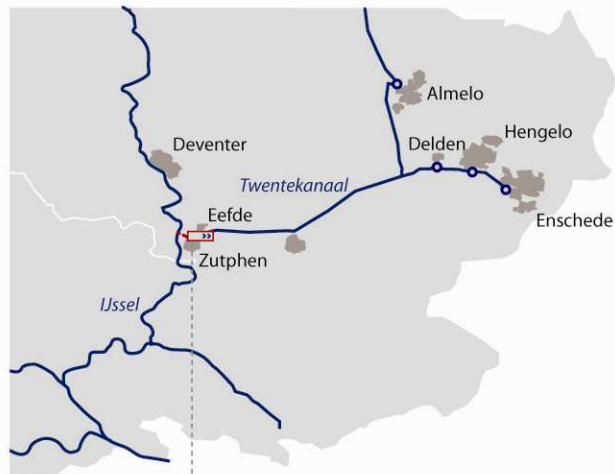
Wat is er onderzocht?

Een extra sluiskolk kan op verschillende locaties worden gebouwd. In deze locatieafweging is de geschiktheid van de locaties voor de extra sluiskolk getoetst. Het onderzoek leidt tot een advies dat bedoeld is om bestuurders te helpen bij een keuze voor de locatie van de extra sluiskolk.

De locatie van de sluis

Sluis Eefde ligt in het Twentekanaal in de gemeente Lochem, vlakbij Zutphen waar het Twentekanaal in de IJssel stroomt.

SLUIS EEFDE

Sluis Eefde ligt in het Twentekanaal vlakbij de IJssel.

Alleen via sluis Eefde kunnen schepen de Twentekanalen bereiken.

De sluis is daarom een belangrijke schakel in deze vaarweg.

De extra sluiskolk

De extra sluiskolk moet een plaats krijgen vlak bij de bestaande sluiskolk. Deze moet aan verschillende eisen voldoen om goed te kunnen werken. De sluis moet een lengte hebben van 125 meter, een breedte van 12,5 meter en een diepte van 3,5 meter. Daarmee is de sluis geschikt om het grootste schip dat wordt toegelaten op de Twentekanalen te schutten. Er moet naast de ruimte die nodig is voor de sluiskolk, ruimte worden gereserveerd voor opstelplaatsen en wachtruimte voor schepen. Er is in deze studie rekening gehouden met de totale benodigde ruimte voor de sluiskolk, de opstelplaatsen en wachtruimte.

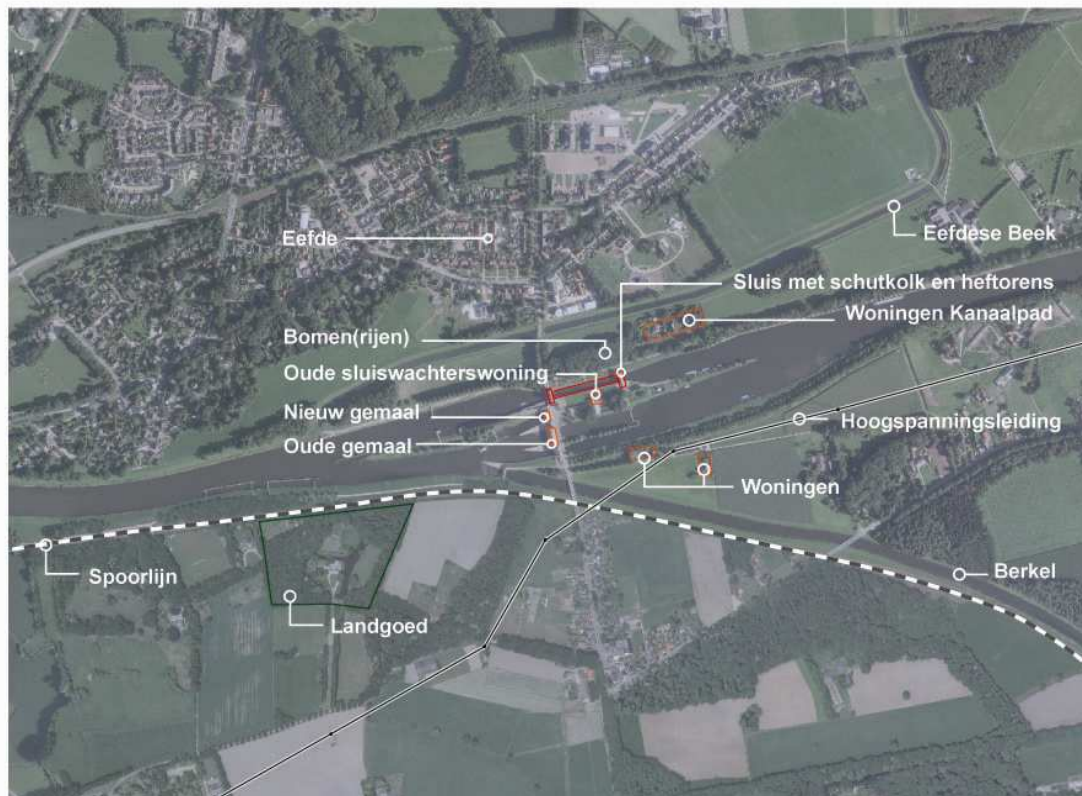
Het sluiscomplex en haar omgeving

In de studie is rekening gehouden met de bestaande sluis en de omgeving van de sluis. Sluis Eefde met alle bijbehorende bouwwerken, zoals de heftorens, bestaat al sinds de jaren '30 van de vorige eeuw en heeft een belangrijke monumentale waarde. In de directe omgeving van de sluis liggen bovendien veel andere natuurlijke en gebouwde elementen die van grote betekenis zijn. De sluis ligt dicht bij de bebouwing van het dorp Eefde.

Aan de zuidkant van het sluiscomplex ligt een doorgaande spoorlijn en een hoogspanningsleiding. Twee watergangen, de Berkel en de Eefdense beek, komen ten westen van de sluis uit in het Twentekanaal. Het omliggende landschap met landgoederen, zoals landgoed Den Dam, bijzondere bomen en beplanting, heeft een grote landschappelijke en cultuurhistorische waarde. Ook de ecologie nabij de sluis is waardevol omdat er bijzondere dieren en planten leven.

HET SLUISCOMPLEX EN HAAR OMGEVING

Zes locaties

Er zijn in het onderzoek zes locaties bekeken waar de sluis kolk zou kunnen komen. Deze zijn in onderstaande afbeelding weergegeven.

Twee locaties ten noorden van het bestaande sluiscomplex.

1. Locatie Ver Noord
2. Locatie Noord

Twee locaties op het bestaande sluiscomplex

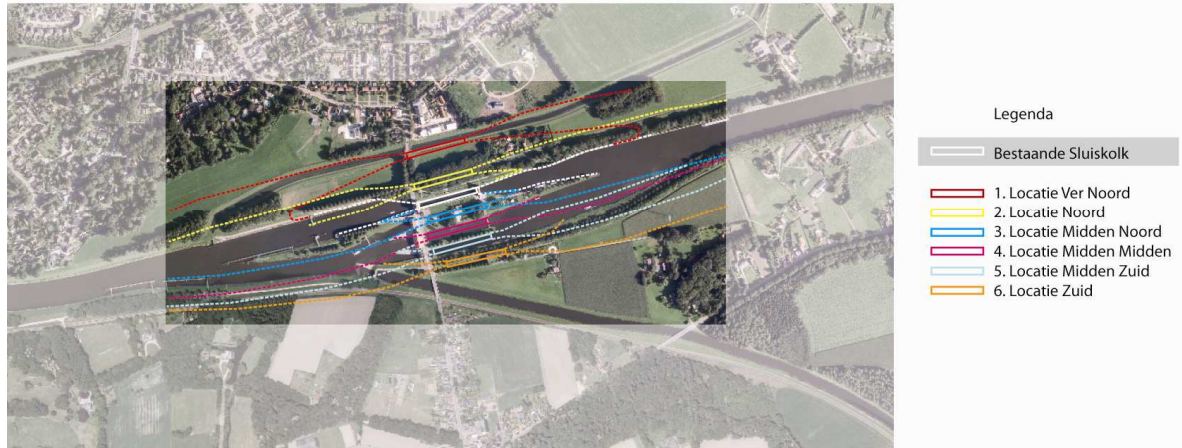
3. Locatie Midden Noord
4. Locatie Midden Midden

Twee locaties ten zuiden van het bestaande sluiscomplex.

5. Locatie Midden Zuid
6. Locatie Zuid

6 LOCATIES EXTRA SLUISKOLK

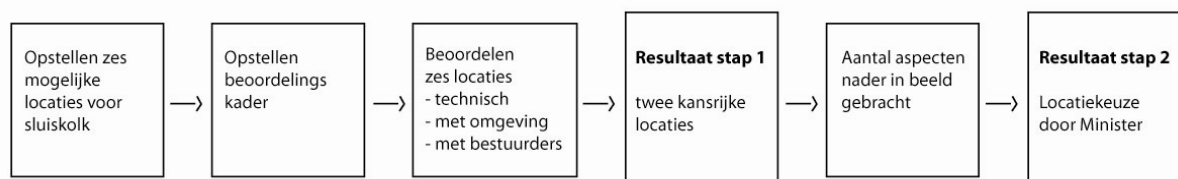

Zorgvuldige afweging

In de studie is uitgebreid gekeken naar de verschillende aspecten die spelen rondom de sluis. In een dergelijke studie worden normaliter de standaardcriteria: bereikbaarheid, veiligheid, leefbaarheid en kosten onderzocht. In deze studie is extra aandacht geschonken aan leefomgeving, ruimtelijke kwaliteit en aan duurzaamheid. Dit is gedaan om recht te kunnen doen aan de ruimtelijke beleving en de kwaliteit van de locatie. Er zijn daarom extra criteria toegevoegd aan het beoordelingskader, zodat er meer aandacht is voor de monumenten, de nabijgelegen woningen, het landgoed en het landschap zoals de bomenrijen en de beek. Het toevoegen van deze criteria zorgt voor een zorgvuldige afweging.

Het afwegingsproces

Het proces van de locatieafweging is in twee stappen uitgevoerd. Eerst zijn de zes locaties op de verschillende criteria beoordeeld. Dit resulteerde in twee kansrijke locaties. Daarna is op verzoek van regionale bestuurders een aantal aspecten nader in beeld gebracht. De onderdelen van de studie staan hieronder schematisch weergegeven.

Resultaat van het onderzoek

De voor- en nadelen van de zes verschillende locaties worden hieronder beschreven.

Zuid en Midden Zuid

De locaties ten zuiden van het sluiscomplex, Midden Zuid en Zuid, liggen ver van het bestaande complex en het kanaal. Dit heeft als voordeel dat het sluiscomplex niet veranderd hoeft te worden en de monumentale waarde volledig behouden blijft. Nadelig is dat deze locaties veel ruimte in beslag nemen en het landgoed Den Dam raken, dat een Rijksmonument is. Een deel van het landgoed gaat daarmee verloren. Andere nadelen zijn dat de twee locaties grotendeels op grondgebied liggen van andere partijen dan Rijkswaterstaat. Deze gronden moeten worden aangekocht.

Dit kost veel geld en hoogstwaarschijnlijk ook veel tijd. Daarnaast komt de extra sluiskolk en de noodzakelijke verlegging van het kanaal heel dicht bij de spoorlijn en de hoogspanningsleiding te liggen. Deze moeten hierdoor verplaatst worden. Ook dit is heel kostbaar. De locaties Zuid en Midden Zuid scoren op deze aspecten zeer laag en zijn daarom de minst kansrijke locaties.

Locatie Ver Noord

De locatie Ver Noord ligt ver van het bestaande sluiscomplex, maar dicht bij de bebouwing van Eefde. De komst van de extra sluiskolk, dicht bij woningen, geeft overlast voor de bewoners in de vorm van geluidhinder en lichthinder dat wordt veroorzaakt door de sluis en schepen. Deze locatie neemt ook veel ruimte in beslag en gaat over gronden die niet van Rijkswaterstaat zijn. Deze gronden moeten worden aangekocht. Dit kost veel geld en hoogstwaarschijnlijk ook veel tijd. Locatie Ver Noord heeft grote gevolgen voor de lokale wegen van Eefde. Er is te weinig ruimte om de weg over de sluis met de juiste helling aan te sluiten op de bestaande wegen. Een nadeel is ook dat de nieuwe sluiskolk bij de locatie Ver Noord zo ver van het bestaande sluis complex ligt, dat het niet meer bij de andere sluiskolk lijkt te horen én er moet een lange bomenrij naast het kanaal worden gekapt. Er blijft weinig ruimte over om nieuwe bomen te planten. De bovenstaande argumenten maken locatie Ver Noord weinig kansrijk.

Locatie Midden Midden

De locatie Midden Midden ligt deels op het bestaande sluiscomplex. Het oude gemaal, dat een Rijksmonument is, moet daarmee worden verplaatst. De overige ruimte die nodig is voor het opstellen en wachten van schepen gaat over het landgoed den Dam heen, dat ten zuiden van het sluiscomplex ligt. Een deel van het landgoed gaat daarmee verloren. Daarnaast komt de extra sluiskolk en de noodzakelijke verlegging van het kanaal heel dicht bij de spoorlijn en de hoogspanningsleiding te liggen. Deze moeten hierdoor verplaatst worden. Dit is zeer kostbaar. De bovenstaande argumenten maken locatie Midden Midden weinig kansrijk.

Locaties Midden Noord

De locatie Midden Noord ligt op het bestaande sluiscomplex. Dit betekent dat er geen andere ruimte buiten het sluiscomplex nodig is. Dit heeft enerzijds als voordeel dat er geen grond aangekocht hoeft te worden en anderzijds dat deze locatie geen grotere veranderingen geeft voor de omgeving zowel aan de noordkant als de zuidkant. Er hoeven geen woningen te worden aangekocht en de bomen langs het kanaal kunnen blijven staan. Ook wordt het leefgebied van de roekenkolonie die ten noorden van de sluis leven, niet verstoord. Aan de zuidkant zijn geen aanpassingen aan het landgoed, het spoor en de hoogspanningsleiding nodig. Een nadeel van deze locatie is dat het monumentale sluiscomplex ingrijpend zal veranderen. Het nieuwe gemaal en de voormalige sluiswachterwoning verdwijnen evenals de bomen en struiken op het eiland. De gevolgen voor de omgeving zijn minder ingrijpend en dat betekent dat de extra sluiskolk op deze locatie goedkoper is dan de hierboven beschreven locaties. Locatie Midden Noord is een kansrijke locatie.

Locatie Noord

Deze locatie ligt net ten noorden van het bestaande sluiscomplex. Er zullen daarom geen aanpassingen aan het sluiscomplex en de bijbehorende gebouwen plaatsvinden. De monumentale waarde van de sluis, het oude gemaal en het middeneiland blijven onaangetast. De locatie komt wel dicht bij de bebouwing van Eefde te liggen en heeft veel gevolgen voor de (bewoners van de) voormalige dienstwoningen aan het Kanaalpad. De bomenrij langs het kanaal moet voor een deel worden gekapt.

Daardoor wordt ook de rust- en verblijfplaats van de beschermde roekenkolonie verstoord. Deze veranderingen vinden allemaal plaats aan de noordzijde van de sluis. Aan de zuidzijde zijn geen aanpassingen aan het landgoed, het spoor en de hoogspanningsleiding nodig. Locatie Noord is het goedkoopste alternatief. Daardoor is de verhouding tussen kosten en economische baten van alle mogelijke locaties het meest gunstig. Locatie Noord is een kansrijke locatie voor de extra sluisolk.

Eindresultaat

Nadat alle voor- en nadelen in beeld zijn gebracht, blijken twee locaties het meest kansrijk zijn. Dit zijn de locaties Midden Noord en Noord. Er is een aantal aspecten nader in beeld gebracht om deze locaties beter te kunnen vergelijken.

Overeenkomsten

De locaties Noord en Midden Noord hebben op een aantal milieuaspecten een bijna gelijke score. Dit zijn onder andere geluidshinder, lichtoverlast, luchtkwaliteit en externe veiligheid. Het risico op vertraging kan bij beide locaties worden verkleind door de partijen die vergunning verlenen op tijd bij het project te betrekken.

Verschillen

Op de aspecten ruimtegebruik, landschap, ruimtelijke beleving, ecologie en kans op vergunningen scoort Midden Noord beter dan Noord. Locatie Noord is met circa 70 miljoen euro een stuk goedkoper dan locatie Midden Noord, die naar verwachting circa 90 miljoen euro zal kosten.

Locatie Noord scoort dus op een aantal aspecten minder goed dan Midden Noord. Locatie Noord is echter minder kostbaar. In het onderzoek is daarom onderzocht of de nadelen van locatie Noord gecompenseerd kunnen worden. Het blijkt dat er nieuwe bomenrijen kunnen worden aangeplant en dat het mogelijk is om dicht bij de boomgroep waar de roekenkolonie leeft, een nieuwe rust- en verblijfplaats te vinden voor deze beschermde vogel.

Vervolg

Of de sluisolk op locatie Noord of Midden Noord wordt gebouwd wordt besloten door de Minister. Zodra de locatiekeuze bekend is, gaat Rijkswaterstaat over tot de volgende stap van de planstudie. Dit betreft het uitwerken van de verschillende varianten van de extra sluisolk.

Per variant wordt bepaald op welke afstand van de bestaande sluisolk de extra sluisolk precies komt te liggen, hoe de sluisolk vormgegeven wordt en ingepast wordt in het landschap. Ook wordt bekeken of de voorsluis kan worden behouden, hoe de weg over het sluiscomplex wordt ingepast en hoe kansen voor duurzaamheid en voor recreatie kunnen worden benut. Rijkswaterstaat betreft in deze stap ook de wensen van de omgeving. Daarna worden de varianten tegen elkaar afgewogen en wordt een voorkeursvariant gekozen. Het resultaat van de gehele planstudie wordt beschreven in een projectnota. In 2012 wordt de projectnota aangeboden aan de Minister, die beslist hoe en volgens welke variant de tweede sluisolk gebouwd zal worden.

Dit is een uitgave van **Rijkswaterstaat** en opgesteld door Grontmij
Kijk voor meer informatie op www.rijkswaterstaat.nl/sluisseefde
of bel 0800 - 8002 (ma t/m zo 06.00 - 22.30 uur, gratis)

mei 2011 |